“Sumqay?t Kimya S?naye Park?” M?hdud M?suliyy?tli C?miyy?tinin n?zdind? Pe?? T?hsil M?rk?zinin aç?l??? olub. Az?rbaycan Respublikas?n?n Prezidenti ?lham ?liyev aç?l??da i?tirak edib.

Dövl?timizin ba?ç?s? m?rk?zd? yarad?lan ??raitl? tan?? oldu.

?qtisadiyyat naziri Mikay?l Cabbarov v? “Sumqay?t Kimya S?naye Park?” MMC-nin direktoru Nazim Tal?bov Prezident ?lham ?liyev? T?hsil M?rk?zi bar?d? m?lumat verdil?r.

Bildirildi ki, Pe?? T?hsil M?rk?zinin binas? 500 t?l?b?nin t?hsil almas? üçün n?z?rd? tutulub. M?rk?zin binas? 6 korpusdan ibar?tdir. Korpuslarda 23 t?dris ota??, 13 laboratoriya, 154 n?f?rlik akt zal?, 184 n?f?rlik yem?kxana, kitabxana, kompüter ota??, idman zal? v? 24 inzibati otaq var.

Haz?rda Pe?? T?hsil M?rk?zin? 2020/2021-ci t?dris ili üzr? torna v? frezer d?zgahlar?n?n, proqramla idar? olunan d?zgahlar?n operatorlar?, elektrik avadanl?qlar?na xidm?t v? t?mir üzr? elektrik montyoru, s?nayed? qura?d?rma i?l?ri üzr? usta, veb-dizayner v? proqram t?minatç?s? ixtisaslar? üzr? t?l?b? q?bulu h?yata keçirilir.

M?rk?zin t?hsil proqram? beyn?lxalq t?crüb? n?z?r? al?nmaqla haz?rlan?b. T?dris prosesin? Sumqay?t Kimya S?naye Park?n?n rezidentl?rinin müt?x?ssisl?ri c?lb olunub. T?l?b?l?rin ixtisas f?nl?ri üzr? d?rsl?rinin 80 faizi Sumqay?t Kimya S?naye Park?n?n mü?ssis?l?rind? keçiril?c?k. H?mçinin praktiki d?rsl?rin t??kili m?qs?dil? m?rk?zd? t?lim avadanl?qlar? stendl?ri qura?d?r?l?b.

Qeyd ed?k ki, s?nayel??m? Prezident ?lham ?liyevin iqtisadi siyas?tinin mühüm t?rkib hiss?sidir. ?sas m?qs?d t?l?bat?n öd?nilm?sind? yerli m?hsullar?n pay?n?n art?r?lmas?, ixrac potensial?n?n yüks?ldilm?si, ümumilikd? neft-qaz amilind?n as?l?l???n daha da azald?lmas?d?r. Bu strategiyan?n u?urlar?n? Sumqay?t Kimya S?naye Park?n?n timsal?nda real r?q?ml?ri ?ks etdir?n statistikada görm?k olar. Bel? ki, 2019-cu ilin birinci yar?m ili ?rzind? burada 258 milyon manatl?q m?hsul istehsal edilmi?dis?, 2020-ci ilin müvafiq dövründ? 2 d?f? çox - 534 milyon manatl?q m?hsul burax?l?b. ?xrac is? 2019-cu ilin ilk 6 ay?ndak? r?q?ml? (121 milyon manat) müqayis?d? 1,5 d?f? artaraq 2020-ci ilin birinci yar?s?nda 182 milyon manat t??kil edib.

Prezident ?lham ?liyev: Hesablay?n, ümumiyy?tl?, illik ümumi daxili m?hsul hans? h?cmd?dir.

Mikay?l Cabbarov: Möht?r?m c?nab Prezident, Sizin tap??r???n?zla haz?rda Prezident Administrasiyas?n?n aidiyy?ti qurumlar? il? h?r bir bölg?miz üçün ümumi daxili m?hsulun, investisiyalar?n c?lb edilm?si, adamba??na dü??n ümumi daxili m?hsulun ham?s?n?n qiym?tl?ndirilm?sini apar?r?q.

Prezident ?lham ?liyev: B?li, qiym?tl?ndirin. Çünki m?n d?f?l?rl? icra ba?ç?lar? il? görü?l?rd? demi?dim ki, onlar?n f?aliyy?tinin ?sas istiqam?tl?rind?n biri d? m?hz bunlar olmal?d?r – investisiyalar? c?lb etm?k, i? yerl?ri yaratmaq, eyni zamanda, rayon v? ??h?rl?rd? ged?n i?l?r? t?kan verm?k.

Xat?rladaq ki, haz?rda Sumqay?t Kimya S?naye Park?nda m?hsul istehsal? v? ixrac istiqam?tind? müsb?t dinamika mövcuddur. Ümumilikd? 2019-cu ild? Sumqay?t Kimya S?naye Park?nda 823 milyon manatl?q m?hsul istehsal edilib ki, bunun da 276 milyon manat? - t?qrib?n 33 faizi ixrac olunub. 2020-ci ilin ilk 6 ay? ?rzind? 534 milyon manatl?q m?hsul istehsal? il? Sumqay?t Kimya S?naye Park?n?n ölk? s?nayesinin qeyri-neft sektorunda (5,7 milyard manat) xüsusi ç?kisi 9,3 faiz, 182 milyon manatl?q ixracla ölk? üzr? qeyri-neft s?naye m?hsullar?n?n ixrac?nda (910 milyon manat) xüsusi ç?kisi 20 faiz t??kil edib. Haz?rda parkda f?aliyy?t göst?r?n mü?ssis?l?rd? 5500-d?n çox insan daimi i?l? t?min olunub.

Prezident ?lham ?liyev: M?n demi??m ki, Sumqay?t bu gün n?inki Az?rbaycan?n, C?nubi Qafqaz?n ikinci böyük s?naye m?rk?zidir. Sumqay?t?n potensial? daha da gücl?nir. Bu il burada ?ü?? istehsal? zavodu da f?aliyy?t? ba?layacaq. Oraya da böyük investisiyalar qoyulub v? bizi ?ü?? il? t?min ed?c?kdir. Baxmayaraq ki, indi tikinti sektoru pandemiyaya gör? bir q?d?r t?n?zzül? u?ray?b, amma o, b?rpa edilir v? edil?c?k. Biz özümüzü yerli ?ü??l?rl? t?min ed?c?yik. Bu da böyük nailiyy?tdir.

Biz daxili t?l?bat? n? q?d?r mümküns?, yerli m?hsullar hesab?na t?min etm?liyik. Burada Sumqay?t ??h?rinin v? xüsusil? Kimya S?naye Park?n?n mühüm rolu var. Çünki biz son ill?rd? bu i?l?ri görm?kl? buna böyük d?r?c?d? müv?ff?q olmu?uq. ?ndi ?sas i?imiz ondan ibar?tdir ki, baxmal?y?q, harada bizd? idxaldan as?l?l?q daha böyükdür v? bunu ?v?zl?m?k mümkündürs?, bunun üçün xammal varsa, yaxud da texniki-iqtisadi ?sasland?rma buna imkan

verirs?, mütl?q h?min sah?l?r? böyük diqq?t göst?rilm?lidir. Bel? t???bbüs göst?r?n ?irk?tl?r? h?m rezident statusu verilm?lidir, eyni zamanda, dövl?t t?r?find?n onlara köm?k göst?rilm?lidir, güz??tli kreditl?r ayr?lmal?d?r ki, biz idxaldan as?l?l???m?z? maksimum d?r?c?d? azaldaq. Çünki h?r bir ölk? buna çal???r v? xüsusil? ?halisi artan ölk? - Az?rbaycan buna mütl?q çal??mal?d?r.

T?bii ki, bizim neft yataqlar?m?z n? vaxtsa tük?n?c?k. Düzdür, biz yax?n müdd?td? h?m yeni neft, h?m d? qaz yataqlar?n?n istismar?na ba?layaca??q, çal??aca??q ki, hasilat s?viyy?si sabit olaraq qals?n. Ancaq bizim ?sas g?lir m?nb?yimiz olan "Az?ri", "Ç?raq", "Gün??li" yataqlar?nda t?bii t?n?zzül d? qaç?lmazd?r. Biz bu bo?lu?u m?hz qeyri-neft sektoru hesab?na t?min etm?liyik. T?diy? balans?n? müsb?t s?viyy?d? saxlamaq üçün ?lb?tt? ki, biz? çox keyfiyy?tli ixracyönümlü m?hsul istehsal ed?n, valyuta g?tir?n mü?ssis?l?r laz?md?r. Çünki bu gün t?diy? balans?m?z?n müsb?t s?viyy?d? saxlanmas?n?n ?sas s?b?bi neft-qaz amilidir. Amma biz çal??mal?y?q ki, bu amili k?nara qoymaqla ixrac-idxal ?m?liyyatlar?nda h?mi?? müsb?t saldoya malik olaq. Ona gör? ixracyönümlü v? idxal? ?v?zl?y? bil?c?k istehsalat sah?l?ri mütl?q yarad?lmal?d?r. Burada siqaret fabriki f?aliyy?t? ba?lay?b v? art?q statistikada görürük ki, idxaldan as?l?l?q n? q?d?r azal?bd?r. El?dirmi?

Mikay?l Cabbarov: B?li.

Prezident ?lham ?liyev: Çünki biz bu fabrik i?? dü??n? q?d?r daha çox idxaldan as?l? idik. ?ndi biz 300 milyon manata q?na?t etmi?ik. Eyni zamanda, bu fabrikin inki?af potensial? da var. M?n fabrikin aç?l???nda demi?dim, çal???n ikinci, üçüncü x?tl?ri d? qurun ki, istehsalat arts?n v? biz bu m?hsulu ixrac ed? bil?k. O vaxt da demi?dim, m?n el? onu ist?yir?m ki, bu m?hsulun ham?s? ixraca getsin, Az?rbaycanda heç kim siqaret ç?km?sin v? daxili t?l?bat olmas?n. Amma ?lb?tt? ki, bu, mümkün deyil, ancaq buna çal??mal?y?q. O cüml?d?n t?bli?at i?l?rimizi düzgün qurmal?y?q, bundan ba?qa, t?bii ki, qada?alar güvv?y? minibdir. Ona gör? m?n bu fabriki g?l?c?kd? s?rf ixracyönümlü mü?ssis? kimi görür?m v? bel? misallar çox g?tirm?k olar. ?ndi bizim tütün istehsal?m?z, keyfiyy?tli avadanl???m?z var. M?n deyirdim ki, tütün istehsal? olmayan b?zi ölk?l?r n? üçün biz? m?hsul ixrac edir. Onlar tütünü xaricd?n al?rlar v? sonra onu emal edib sat?rlar. Düzdür, siz d? bilirsiniz ki, siqaret istehsal?nda biz xarici tütünd?n d? as?l?y?q. Ancaq qar??ya v?zif? qoyulub ki, yerli tütünçül?rd?n d? m?hsul al?ns?n v? bel?likl?, k?nd t?s?rrüfat?n?n inki?af?na da t?kan verilsin.

Bu gün biz Sumqay?t Kimya S?naye Park?n?n timsal?nda yenil???n, gücl?n?n Az?rbaycan? görürük. Xüsusil? yada salmal?y?q ki, bu ?razid? n?l?r olub, biz bu q?rar? ver?nd? bu ?razi hans? v?ziyy?td? idi. Çürümü?, da??lm??, f?aliyy?tini ba?a vuran mü?ssis?l?r, h?m ekoloji f?lak?t zonas?, h?m d? ki, istifad?siz qalan torpaqlar idi. ?ndi is? burada yüzl?rl? hektar sah?d? s?naye park? qurulubdur. Sah?si n? q?d?rdir?

Mikay?l Cabbarov: Ümumi ?razisi 508 hektard?r.

Prezident ?lham ?liyev: 508 hektar, amma y?qin ki, h?l? geni?l?n?c?k.

"Sumqay?t Kimya S?naye Park?" MMC-nin direktoru Nazim Tal?bov: 80 faizd?n çox m?skunla??b, c?nab Prezident.

Prezident ?lham ?liyev: Yax?n iki-üç ild? tam dolacaq?

Nazim Tal?bov: Bu dinamika il? gets?k b?li, yax?n iki-üç ild? tam dolacaq.

Prezident ?lham ?liyev: Ona gör? yeni ?razil?r laz?md?r. Burada, Sumqay?t?n ?traf?nda bel? ?razil?r çoxdur. Siz b?lk? o ?razil?r üçün d? art?q indid?n plan i?l?yib t?rtib ed?siniz ki, - o yerl?rin t?mizl?nm?si, kommunikasiyalar?n ç?kilm?si v? dig?r laz?mi m?s?l?l?r, - bu i? dayanmas?n. Çünki xarici investorlar?n ölk?miz? mara?? art?r, m?n yerli investorlar? da istiqam?tl?ndirmi??m ki, Az?rbaycana pul qoysunlar. Bel?likl?, burada inki?af o q?d?r sür?tli olmal?d?r ki, h?m i?sizlik a?a?? s?viyy?d? olsun, h?m idxaldan as?l?l?q minimuma endirilsin, h?m d? ixrac qabiliyy?tli m?hsullar istehsal edilsin.

Mikay?l Cabbarov: Möht?r?m c?nab Prezident, biz Sizin ça??r???n?za art?q sahibkarlardan reaksiya al?r?q - h?m Az?rbaycanda, h?m d? ölk?mizd?n k?narda f?aliyy?t göst?r?n i? adamlar?ndan. Baxmayaraq ki, biz h?l? mövcud karantin dövründ? ya?ay?r?q, amma ?laq? saxlan?l?b, müraci?tl?r var. M?n güman edir?m ki, növb?ti bir il ?rzind? bu ça??r???n da real n?tic?l?ri bar?d? Siz? m?ruz? olunacaq.

Prezident ?lham ?liyev: Çox yax??. Eyni zamanda, ?lb?tt?, m?n ç?x???mda xaricd? ya?ayan az?rbaycanl? i? adamlar?na da müraci?t edirdim ki, onlar da g?lib Az?rbaycana v?sait qoysunlar. Az?rbaycan onlar?n v?t?nidir v? onlar h?r zaman Az?rbaycan?n d?st?yini görürl?r, güclü Az?rbaycan onlar?n da gücünü art?r?r. Ona gör? az?rbaycanl?lar müxt?lif ölk?l?rd? iqtisadiyyat, kommersiya, biznes sah?l?rind? böyük u?urlar ?ld? edibl?r. Onlar da öz v?t?nin? v?sait qoymal?d?rlar, öz v?t?ni il? daim ?laq? saxlamal?d?rlar, öz u?aqlar?n? Az?rbaycan d?y?rl?ri ?sas?nda, milli ruhda t?rbiy? etm?lidirl?r ki, övladlar? h?m Az?rbaycan dilini bilsinl?r, h?m d? bizim milli d?y?rl?rimizi ya?ats?nlar. ?g?r biz bütün bu amill?ri düzgün istiqam?t? s?f?rb?r ed? bils?k, onda Az?rbaycana investisiya ax?n? dayanmayacaq. Bizim d? ?sas m?qs?dimiz budur. Xüsusil? dünyada ya?anan, pandemiya n?tic?sind? d?rinl???n böhran, ?lb?tt? ki, bir çox ?irk?tl?r? m?nfi t?sir göst?rib. Ancaq m?hz bu ??raitd? biz el? add?mlar atmal?y?q ki, postpandemiya dövrün? ?n haz?rl?ql? ölk?l?r s?ras?nda olaq v? d?rhal, vaxt itirm?d?n yeni inki?af dinamikas?na sahib olaq.

Qeyd olundu?u kimi, Sumqay?t Kimya S?naye Park?n?n ?razisinin t?xmin?n 85 faizind? mü?ssis?l?r yarad?l?b. Bu templ? yax?n 2-3 il ?rzind? park?n ?razisi tam dolacaq. Bu, Prezident ?lham ?liyevin mü?yy?nl??dirdiyi s?nayel??m? strategiyas?n?n u?ur göst?ricisi kimi d? qiym?tl?ndirilm?lidir. Strategiya özünd? g?l?c?y? ayd?n bax??? v? daimi inki?af? ehtiva edir.

Prezident ?lham ?liyev: M?n qeyd etdiyim kimi, S?naye Park?n?n g?l?c?k inki?af? il? ba?l? t?klifl?r haz?rlay?n, yerl?ri seçin. Çünki yen? d? deyir?m, bel? templ? ki, biz gedirik 2-3 il? bütün bu yerl?r dolacaq v? 508 hektarda yer qalmayacaq. Ona gör? bax?n, harada biz bunu davam etdir? bil?rik. ??rt deyil ki, bu ?raziy? biti?ik olsun, buradan bir q?d?r k?narda ola bil?r, amma ?sas odur ki, bu yer? rezident statusu veril?c?kdir. T?mizlik, kommunikasiya i?l?rin? b?lk? d? el? bu ild?n, vaxt itirm?d?n ba?lamaq olar. Çünki bu da vaxt aparacaq. Biz o zaman bu ?razini t?mizl?y?nd? buna t?qrib?n bir il vaxt laz?m oldu. H?m t?mizl?m?, ondan sonra kommunikasiya i?l?ri. Ona gör? b?lk? ilin sonuna q?d?r mü?yy?n v?sait d? ayr?la bil?r ki, yeni seçilmi? yerd? biz bu i?l?ri gör?k, növb?ti investorlar art?q maraq göst?r?nd? vaxt itirm?sinl?r.

X X X

Bel?likl?, Sumqay?t Kimya S?naye Park?n?n ümumi inki?af tendensiyas? yenilikl?r? münasib?til? f?rql?nir. El? n?zdind? aç?l??? olan Pe?? T?hsil M?rk?zini d? bu xüsusda f?rql?ndirm?k olar. Çünki ilk d?f?dir ki, ölk?d?ki s?naye park? ?razisind? pe?? t?hsili mü?ssis?si yarad?l?r, bununla da bir neç? strateji h?d?f? nail olunur: t?l?b?l?r? müasir infrastruktura malik m?rk?zd? dövrün t?l?bin? uy?un bacar?qlar v? pe?? v?rdi?l?ri a??lanacaq. T?lim-t?dris prosesind? i?tirak ed?c?k müt?x?ssisl?r el? park?n rezidentl?rinin yüks?kixtisasl? i?çil?rind?n olacaq. Öz növb?sind? t?l?b?l?r d? Sumqay?t Kimya S?naye Park?n?n mü?ssis?l?rind? t?crüb? keçm?kl?, i? yeri ?ld? etm?k imkan? qazanacaqlar.